

บทที่ 6 หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชน

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การกำหนดเกี่ยวกับสถานที่ อุปกรณ์ และวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชน ในสถานที่ขายยาแผนปัจจุบันตามกฎหมายว่าด้วยยา พ.ศ.2557

“ร้านขายยา” เป็นสถานบริการด้านสุขภาพที่เป็นที่พึ่งของประชาชนในชุมชนมาอย่างยาวนาน มีความใกล้ชิดกับชุมชน ทั้งด้วยความเป็นกันเองของเภสัชกรหรือบุคลากรผู้ให้บริการในร้านขายยา กับผู้ที่มาขอรับบริการ การให้บริการด้วยการบูรณาการองค์ความรู้ทางเภสัชกรรมในการเลือกสรรยา ตลอดจนการให้คำแนะนำที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล หรือแม้กระทั่งการมีช่วงเวลาเปิดทำการของร้านที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนในละแวกนั้น

ด้วยเหตุข้างต้นจึงเป็นที่มาของคำว่า “เภสัชกรรมชุมชน(Community pharmacy)” ซึ่งสื่อถึงการให้บริการทางเภสัชกรรมที่มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่ร้านขายยานั้นตั้งอยู่ และด้วยงานบริการที่มุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้มารับบริการมากกว่าการมุ่งเน้นการ “ขาย” จึงเป็นที่มาอย่างหนึ่งของการเรียกร้านขายยาที่ให้บริการในลักษณะนี้ว่า “ร้านยา” แทนที่คำว่า “ร้านขายยา” ที่เป็นภาษาทางกฎหมาย

ทิศทาง แนวโน้มของสถานการณ์ ในปัจจุบัน กำลังปรับเปลี่ยนจาก“ร้านขายยา”สู่การเป็น “ร้านยา” มีการนำ “ระบบคุณภาพ” มาใช้เพื่อยกระดับคุณภาพของการให้บริการ การจัดการความเสี่ยง (Risk management) และการบริหารงานต่างๆภายในร้านที่มุ่งเน้นให้เกิดความปลอดภัยด้านยาแก่ผู้มารับบริการ เป็นการสร้างการยอมรับ และความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มารับบริการไม่ว่าจะเป็น การได้รับยาที่ “ถูกคน ถูกโรค ถูกขนาด ถูกวิธี ถูกเวลา” จากเภสัชกรผู้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการให้บริการด้านยา การได้รับยาที่มีคุณภาพดีภายใต้สภาวะการจัดเก็บที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้นานขึ้นเสื่อมคุณภาพก่อนวัน

หมดยุบยบฉลาก การมีระบบการควบคุมยาหมดยุบ
ภายในร้านที่ดีเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มียาหมดยุบถูกจ่าย
ออกไป และที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการจัดการระบบ
ต่างๆภายในร้านจะเป็นการป้องกันตนเองของร้านยา
จากการถูกร้องทุกข์กล่าวโทษในชั้นศาล (เพื่อให้มี
หลักฐานที่จะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองภายใต้
พระราชบัญญัติ ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจาก
สินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551)

ด้วยเหตุต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นที่มาของการออกกฎหมาย“หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรม
ชุมชน” เพื่อกระตุ้นให้ร้าน **ขายยา** ได้มีแนวทางในการพัฒนาให้เกิด “ระบบคุณภาพ” ขึ้นภายในร้าน **ขายยา**
เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัยด้านยา และเป็นการป้องกันตนเองของร้านยาจากการ
ถูกฟ้องร้อง ทั้งนี้เพื่อให้มีหลักฐาน **เชิง**ระบบ และเอกสารต่างๆ เพื่อเป็นข้อต่อสู้ในชั้นศาล

“หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรม
ชุมชน : Good Pharmacy Practice
(GPP)”ได้รับการประกาศเป็นกฎหมาย
ภายใต้ชื่อ “ประกาศ กระทรวง
สาธารณสุข เรื่อง การกำหนดเกี่ยวกับ
สถานที่ อุปกรณ์ และวิธีปฏิบัติทาง
เภสัชกรรมชุมชน ในสถานที่ขายยา
แผนปัจจุบันตามกฎหมายว่าด้วยยา
พ.ศ. 2557” ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกโดย

อาศัยอำนาจตาม “กฎกระทรวง เรื่อง การขออนุญาต และการออกใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน พ.ศ.2556”
โดยเป็นข้อกำหนดที่ร้านขายยาแผนปัจจุบันทุกร้านต้องปฏิบัติ หากไม่ปฏิบัติแล้วจะเป็นเงื่อนไขทาง
กฎหมายสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถต่ออายุใบอนุญาตร้านขายยาได้

หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชนจะแบ่งเป็น

1. หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชนสำหรับร้านขายยาแผนปัจจุบัน (จ.ย.1)
2. หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชนสำหรับร้านขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จที่ไม่ใช่ยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ(จ.ย.2)
3. หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชนสำหรับร้านขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จสำหรับสัตว์ (จ.ย.3)
4. หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชนสำหรับร้านขายส่งยาแผนปัจจุบัน (จ.ย.4)

ทั้งนี้ร้านขายยาแผนปัจจุบันทุกประเภทข้างต้นจะต้องปฏิบัติตามหลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชนของแต่ละประเภทร้าน โดยการบังคับนี้จะส่งผลทันทีกับร้านขายยาที่ได้รับอนุญาตหลังจากวันที่กฎกระทรวงฯ มีผลบังคับ คือ ร้านขายยาแผนปัจจุบันทุกประเภทที่ได้รับอนุญาตตั้งแต่วันที่ 25 มิถุนายน 2557 เป็นต้นไป สำหรับร้านขายยาแผนปัจจุบันทุกประเภท ที่ได้รับอนุญาตก่อนหน้านี้จะมีเวลาผ่อนผันในช่วงไม่เกิน 8 ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลบังคับ (ภายใน 24 มิถุนายน 2565)

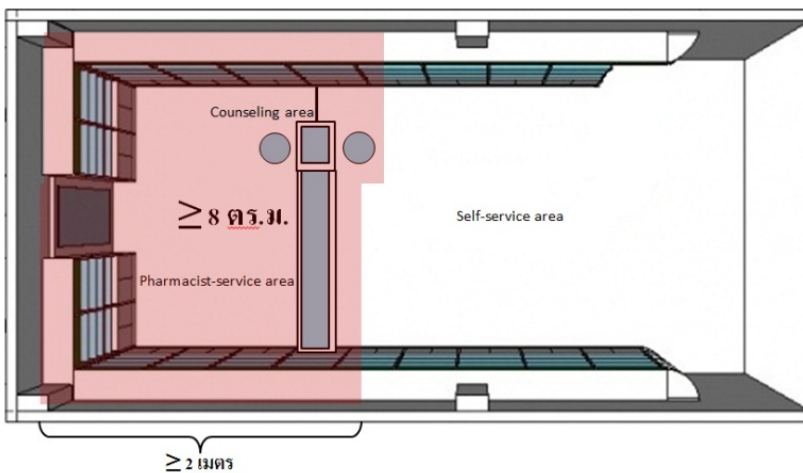
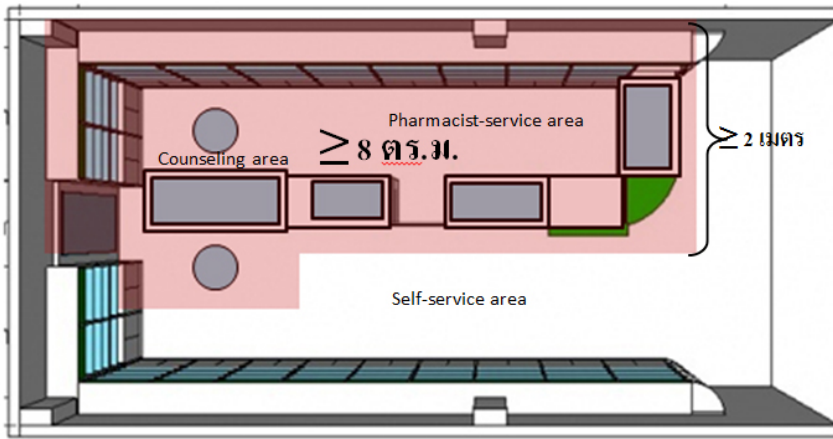
สรุปสาระสำคัญของ“หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชน”

“หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชน” เป็นการยกระดับร้าน **ขาย**ยาให้มีคุณภาพ และ ความปลอดภัยแก่ผู้ที่จะมาใช้บริการร้าน **ขาย**ยา นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นให้ร้าน**ขาย**ยาพัฒนาศักยภาพของตนเองให้พร้อมที่จะก้าวสู่โลกของการค้าที่ไร้พรมแดน ตลอดถึงการแข่งขันที่มี “ระบบคุณภาพ” เป็นเงื่อนไขในความอยู่รอดทางธุรกิจ และการยอมรับจากผู้มารับบริการ

หลักวิธีปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชน หรือ Good Pharmacy Practice (GPP) นั้นสามารถแบ่งได้เป็น 5 หมวด ได้แก่ สถานที่ อุปกรณ์ บุคลากร การควบคุมคุณภาพยา และการให้บริการทางเภสัชกรรม

หมวดสถานที่

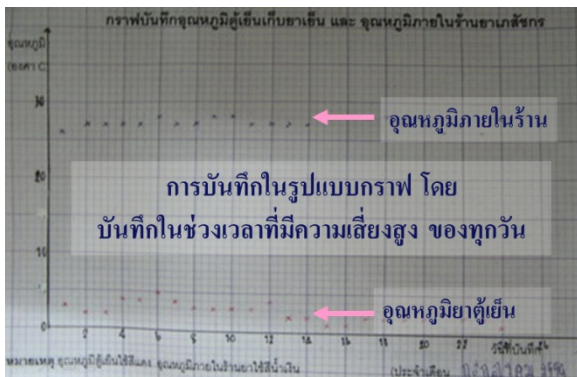
ร้าน ขาย ยาจะต้องมี ทะเบียนบ้านที่ออกให้โดยส่วน ราชการที่เกี่ยวข้อง ไม่มีสัตว์เลี้ยง หรือแมลงรบกวน ต้องมีการ จัดแบ่งพื้นที่ที่เป็นสัดส่วน ได้แก่ พื้นที่ส่วนของยาที่ควบคุมการขาย โดยเภสัชกร (Pharmacist-service area) ซึ่งยาในกลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มยา อันตราย และกลุ่มยาควบคุมพิเศษ และ พื้นที่สำหรับให้คำปรึกษา แนะนำด้านยา (Counseling area) ทั้งนี้ พื้นที่ใน 2 ส่วนนี้รวมกัน จะต้องไม่น้อยกว่า 8 ตารางเมตร อนึ่งหากว่าร้านขายยา จะมีส่วนที่ จัดวางยาสามัญประจำบ้าน วัสดุ

อุปกรณ์ทางการแพทย์ หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆที่ลูกค้าจะสามารถเลือกซื้อได้ด้วยตนเองจะต้องมีพื้นที่เพิ่มเติม มากกว่าพื้นที่ 8 ตารางเมตรข้างต้นและจัดเป็น “ส่วนสำหรับให้ลูกค้าบริการตนเอง” (Self-service area) ซึ่งแสดงได้ดังภาพ

นอกจากนี้ ร้านขายยาจะต้องมีการ จัดแบ่งประเภทยาออกเป็นหมวดหมู่ชัดเจน ว่าเป็นกลุ่มยาอะไร ทั้งนี้ในส่วนของกลุ่มยาที่เป็นยาอันตราย ยาควบคุมพิเศษ ยาในกลุ่มยา เสพติดให้โทษในประเภทที่ 3 ยาที่เป็นวัตถุ

ออกฤทธิ์ประเภทที่ 3 หรือประเภทที่ 4 จะต้องควบคุมการจัดเก็บและจ่ายยา โดยเภสัชกรจะต้องเป็นผู้ควบคุมส่งมอบยาเหล่านี้โดยตรงให้แก่ผู้ป่วย พร้อมคำแนะนำในการใช้ยาที่เหมาะสม ปลอดภัย และหากในบางช่วงเวลาเภสัชกรไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่จะต้องมีการปิดบังพื้นที่ในส่วนนี้

ภายในร้านจะต้องจัดให้มีสภาวะที่เหมาะสมต่อการเก็บรักษายาให้มีคุณภาพ มีการจัดเก็บยาให้ห่างจากความชื้น ความร้อน และแสงแดด โดย ฅ อุณหภูมิปกติทั่วไปไม่เกินกว่า 30 องศาเซลเซียส สำหรับยาที่ต้องเก็บรักษาในตู้เย็น อุณหภูมิของตู้เย็นในชั้นที่มีการจัดวางยา ควรอยู่ในช่วง 2- 8 องศาเซลเซียสทั้งหมดนี้ก็

เพื่อให้ผู้มารับบริการที่ร้านยาได้รับยาที่คงสภาพดี อันจะส่งผลถึงการรักษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

หมวดอุปกรณ์

อุปกรณ์ที่มีในร้านขายยาจะเน้นไปที่อุปกรณ์สำหรับสนับสนุนการให้บริการทางเภสัชกรรมชุมชน และส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้มารับบริการ ได้แก่

1. ตู้เย็น (กรณีที่มียาที่ต้องจัดเก็บรักษาในที่เย็น/ตู้เย็น)
2. ถาดนับเม็ดยา
3. ที่วัดความดันโลหิตชนิดอัตโนมัติ
4. ที่วัดส่วนสูง
5. เครื่องชั่งน้ำหนัก และ
6. อุปกรณ์ดับเพลิง

หมวดบุคลากร

“เภสัชกร” นับว่าเป็นบุคลากรผู้ให้บริการในร้านขายยาแผนปัจจุบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยด้านยา โดยเภสัชกรจะเป็นผู้พิจารณาเลือกสรรยาเพื่อให้มีการใช้ยาที่ถูกต้องเหมาะสม มีความปลอดภัย และมีความเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ป่วยแต่ละราย ดังนั้น เพื่อเป็นการเคารพต่อสิทธิผู้บริโภคที่จะได้รับบริการด้านยาจากเภสัชกร ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จะต้องจัดให้มีป้ายแสดงตนของเภสัชกรซึ่งประกอบด้วย ชื่อ-สกุล เลขที่ใบอนุญาตวิชาชีพเภสัชกรรม และรูปภาพของเภสัชกรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ นอกจากนี้ เภสัชกรจะต้องแต่งกายในลักษณะที่สามารถสื่อสารให้ผู้มารับบริการสามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นเภสัชกร โดยกฎหมายระบุให้จะต้องแต่งกายด้วยเสื้อกาวน์สีขาว มีตราสัญลักษณ์ของสภาเภสัชกรรม และมีการแสดงตนชัดเจนว่าเป็นเภสัชกร โดยอาจจัดทำเป็นป้าย หรือการปัก

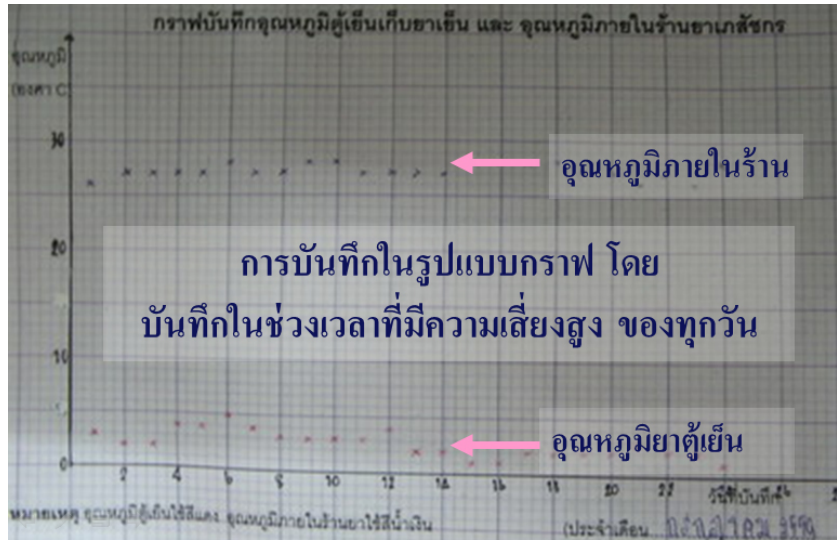
ชื่อที่ระบุว่าตนเป็น “เภสัชกร” ก็ได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้ช่วยเภสัชกร พนักงานร้านยา รวมถึงบุคลากรอื่นๆภายในร้าน จะต้องมีการกำหนดขอบเขตหน้าที่ที่ชัดเจน และไม่แต่งกายในลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเป็นเภสัชกร

หมวดการควบคุมคุณภาพยา

ดังข้อเท็จจริงที่ว่า “ยาที่มีคุณภาพดี ย่อมส่งผลที่ดีต่อประสิทธิภาพของการรักษาด้วย” ดังนั้นการจับเก็บยาภายใต้อุณหภูมิ และสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมตามที่ระบุบนฉลากของยานั้นๆ จึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำตั้งแต่เริ่มต้นในขั้นตอนการผลิต การขนส่ง การจัดเก็บรอขาย จนกระทั่งถึงมือผู้ใช้ยา

ร้านขายยาแผนปัจจุบัน
จึงต้อง **มี** พิจารณาตั้งแต่ขั้นตอนการคัดสรรยาเข้าร้าน โดยจะต้องเป็นยาที่ผ่านการขึ้นทะเบียนตำรับยาถูกต้องตามกฎหมาย และซื้อจากแหล่งที่มีมาตรฐานในการจัดเก็บและการขนส่งที่ดี ตลอดถึงมีการควบคุมสภาวะของการจัดเก็บ

ยาภายในร้านให้อยู่ในอุณหภูมิที่เหมาะสม ห่างจากแหล่งกำเนิดความชื้น และแสงแดด _ ทั้งนี้ สำหรับยาทั่วไป คือ ไม่เกิน 30 องศาเซลเซียส และ สำหรับยาที่ต้องจัดเก็บในตู้เย็น ที่ 2-8 องศาเซลเซียส

นอกจากนี้ จะต้อง ไม่พบยาหมดอายุ ณ จุดจ่ายยา ยาที่หมดอายุ ยาใกล้หมดอายุ ยารอเปลี่ยน/รอคืน จะต้องมีการแยกจัดเก็บเฉพาะ มีการป้องกันมิให้ถูกนำกลับมาขายอีก เช่น การใส่ตู้ล็อกกุญแจ หรือการใส่ในกล่องซึ่งมีการระบุชัดเจนว่าเป็นยาหมดอายุ ยารอเปลี่ยน/คืน เป็นต้น

มีระบบ“FEFO (First Expire First Out)” ซึ่งเป็นการจัดยา และเวชภัณฑ์ที่รับเข้าใหม่หรือ ยาที่มีอายุการใช้สั้นกว่า(ยาที่จะหมดอายุก่อน) ไว้ด้านนอก หรือด้านขวา(กรณีผู้หยิบจ่ายถนัดขวา)หรือด้านบน ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่ายาที่มีอายุสั้นกว่าจะถูกหยิบจ่ายออกไปก่อนเสมอพร้อมกันนี้จะต้อง มีระบบควบคุมยาหมดอายุที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพสามารถระบุยาที่จะหมดอายุในอีก 6 ถึง 8 เดือนข้างหน้าได้

กรณีเป็นยาที่สามารถเสื่อมสภาพได้เมื่อสัมผัสกับแสง ในการแบ่งจ่ายยาก็จะต้องมีซองที่บิที่สามารถป้องกันแสงที่กระทบถึงยาได้และในท้ายที่สุด การรับยาเข้าร้าน และการขายยา จะต้องมีการลงบัญชี และการควบคุมการขายยาตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด

หมวดการให้บริการทางเภสัชกรรม

ร้านวารกรณ์เภสัช
18/10 ม.1 ต.ทุ่งยาว อ.ปะเหลียน จ.ตรัง โทร. (075) 501772

ชื่อ..... อุบล วันที่ 13 ก.ค. 55

ชื่อสามัญทางยา..... Dextro-methapher

ชื่อการค้า..... Fexler

ข้อบ่งใช้..... ไอไม่รุนแรง

รับประทานครั้งละ..... 1 เม็ด วันละ..... 4 ครั้ง
ทุก..... ชั่วโมง เมื่อมีอาการ.....

ก่อนอาหารครั้ง-1 ชม. หลังอาหาร

เช้า กลางวัน เย็น ก่อนนอน

ทานยานี้หลังอาหารทันที

ทานยานี้ติดต่อกันจนหมด เพื่อป้องกันการดื้อยา

ทานยานี้แล้วอาจทำให้ง่วงนอน

อื่น.....

การให้บริการทางเภสัชกรรมจะต้อง ดำเนินการโดย “เภสัชกร” และเภสัชกรจะต้องมีการควบคุมการจ่ายยาในกลุ่มยาอันตราย และกลุ่มยาควบคุมพิเศษ พร้อมคำแนะนำเพื่อการใช้ยาได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย กรณีที่เภสัชกรไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ จะต้องควบคุมไม่ให้มีการจำหน่ายยาครั้งนี้ ทั้งนี้ก่อนที่จะจ่ายยา เภสัชกรจะต้องมีการซักถาม ข้อมูลที่จำเป็นก่อนจ่ายยา อาทิ ใครเป็นผู้ที่ใช้อย่างนี้ ผู้ที่ใช้อยามีประวัติของการแพ้ยา อาหาร หรือ สารอื่นใดหรือไม่ ก่อนหน้านี้เคยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคอะไร หรือมียาใดบ้างที่ใช้เป็นประจำ ตั้งครรภ์ ให้นมบุตร หรือ มีโรคประจำตัว หรือมีข้อจำกัดในการใช้ยาอย่างไร เป็นต้น

ซองบรรจุยา จะต้องมียาละเอียดที่จำเป็นครบถ้วนอย่างน้อย ได้แก่ ชื่อร้านยาที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ชื่อผู้ชื้อยาชื่อยาสรรพคุณวิธีใช้ข้อควรระวัง (ถ้ามี)

นอกจากนี้ ในกระบวนการจ่ายยาจะต้องมีกระบวนการในการป้องกันการแพ้ยา เช่น การแสดงป้าย “แพ้ยาอะไร โปรดแจ้งเภสัชกร” การถามเรื่องการแพ้ยาทุกครั้ง ก่อนจ่ายยา การป้องกันการปนเปื้อนของผงยา ระหว่างการแบ่งนับยา/ถาดนับยา/ช้อนนับยา เป็นต้น อนึ่ง หากผู้ป่วยมีอาการที่สงสัยการแพ้ยา อาจจัดทำเป็น “บัตรสงสัยการแพ้ยา” เพื่อให้ผู้ใช้ยาได้ติดตัวไว้ สำหรับสื่อสารกับบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ เพื่อป้องกันการแพ้ยาซ้ำ โดยระบุลักษณะอาการที่พบ และยาที่สงสัยจะเป็นสาเหตุ

กรณีที่ผู้ป่วยมีอาการป่วยที่มีความจำเป็นต้องส่งต่อเพื่อเข้ารับการรักษาโดยแพทย์ เภสัชกรอาจช่วย

ผู้ป่วยในการสื่อสารกับบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ โดยจัดทำ “ใบส่งต่อผู้ป่วย” โดยระบุข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุของการส่งต่อ ยาที่ผู้ป่วยใช้อยู่ การได้รับยาหรือการรักษาก่อนหน้านี้ ทั้งนี้ เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยในการสื่อสารเพื่อให้ได้รับการวินิจฉัยโรคที่ต้องต่อไป

สำหรับการปรุงยาในร้านขายยาแผนปัจจุบันนั้น จะต้องดำเนินการโดยผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของสถานที่จากผู้อนุญาต คือ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดก่อน แต่อย่างไรก็ตาม เภสัชกรในร้านขายยาแผนปัจจุบันจะสามารถปรุงยาได้เฉพาะยาตามใบสั่งแพทย์สำหรับผู้ป่วยเฉพาะรายเท่านั้น ไม่สามารถปรุงยาขึ้นมาเพื่อจำหน่ายเองได้

ด้วยร้านขายยาแผนปัจจุบันเป็นเสมือนที่พึ่งด้านยาของคนในชุมชน เป็นต้นแบบด้านการส่งเสริมสุขภาพที่ดี ร้านยาจะต้องไม่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และบุหรี่ยุ่ นอกจากนี้การให้ข้อมูลด้านยาและสุขภาพต่างๆของร้านขายยา ควรมีแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือในการสืบค้น และอ้างอิง ควรมีการคัดแยกชัดเจนระหว่าง “สื่อให้ความรู้ที่ไม่มีโฆษณาแอบแฝง”

ใบอนุญาตโฆษณาเลขที่ มท.382/2556

นอกจาก “สื่อโฆษณาของบริษัทยาต่างๆ” ทั้งนี้ “สื่อโฆษณา” จะต้องได้รับอนุญาตโฆษณาที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยสังเกตได้จาก เลขที่อนุญาตโฆษณา “มท./25....” บนชิ้นงานโฆษณา อนึ่ง กรณีที่บริษัทยาจะจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายยาอื่นใดภายในร้านยา เกษษกรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการจะต้องตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมก่อนที่จะอนุญาตให้ดำเนินกิจกรรมนั้นๆด้วย

จากทั้งหมดข้างต้นเป็นการกล่าวโดยย่อให้เห็นถึงความจำเป็น และรายละเอียดที่สำคัญโดยสังเขปของ GPP ที่จะส่งเสริมให้ผู้รับบริการร้านยาได้รับความปลอดภัยด้านยา และกล่าวถึงสิ่งที่ร้านยาจะต้องเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้อยู่รอดได้ภายใต้สภาวะของการแข่งขันที่มี “ระบบคุณภาพ” เป็นเงื่อนไขสำคัญของการต่อสู้ทางธุรกิจ ทั้งนี้รายละเอียดเพิ่มเติม สามารถศึกษาได้จากหนังสือ “แนวทางจัดการสู่วิธิปฏิบัติทางเภสัชกรรมชุมชน” โดยสามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์ สำนักยา อย. หรือที่

http://drug.fda.moph.go.th/zone_service/ser064.asp

